

Sendt pr. e-mail til dra@sum.dk

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse
Holbergsgade 6
1057 København K

Høringssvar - Udkast til bekendtgørelsen om apoteker og sygehusapotekers driftsforhold

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse sendte den 22. maj 2015 udkast til 7 bekendtgørelser i høring i forlængelse af Folketingets vedtagelse af L 35 om ændring af apotekerloven for modernisering af apotekersektoren (herefter "Loven").

Med Loven og de 7 udkast til bekendtgørelser ønsker regeringen blandt andet en modernisering af apotekersektoren og øge tilgængeligheden til medicin for borgerne i byer og landområder ved at tillade, at apotekerne åbner op til 7 filialer inden for 75 km radius af deres eget hovedapotek. Loven og udkastet til bekendtgørelse om apoteker sygehusapotekers driftsforhold (herefter "Bekendtgørelsen") giver endvidere mulighed for shop-in-shop apoteker, hvilket i det daglige vil øge tilgængeligheden, især hvis denne mulighed udnyttes ved etablering af shop-in-shop apoteker i supermarkeder.

COOP anser disse tiltag for en positiv udvikling inden for moderniseringen af apotekersektoren, og COOP støtter fuldt ud sådanne tiltag.

Det er endvidere COOP's opfattelse, at muligheden for shop-in-shop apoteker netop vil medvirke til en effektiv ressourceanvendelse og færre offentlige udgifter, som også er et af hensynene bag Loven og Bekendtgørelsen. Årsagen hertil er blandt andet, at apotekeren vil få brugsret til supermarkedets personalefaciliteter, så som the køkken/frokoststue, toilet, omklædningsrum m.v., og dermed vil apotekeren have behov for et mindre areal, end hvis apotekeren skulle leje et lokale, som ikke var beliggende i en værtsbutik. Supermarkeder har endvidere typisk en lavere kvadratmeterleje i forhold til små selvstændige lejemaal, og denne fordelagtige kvadratmeterpris vil apotekeren i et vist omfang også få gavn af ved fastsættelsen af lejen for det areal, som apotekeren lejer i værtsbutikken.

Den fordelagtige kvadratmeterleje for apotekeren vil således øge apotekerens økonomiske muligheder for at etablere sig med filialer og dermed også medvirke til at opfylde hensynet bag Loven og Bekendtgørelsen i kraft af udbredelsen af flere apoteker i byer og landområder.

Bekendtgørelsen er imidlertid på nogle punkter ikke forenelig med regeringens politiske målsætning om modernisering og øget tilgængelighed til medicin for borgerne i byer og landområder. Dette vil blive uddybet nærmere nedenfor.

Det er COOP's opfattelse, at udbredelsen af shop-in-shop apoteker ikke vil opnå den tilsigtede udbredelse med den nuværende udformning af Bekendtgørelsen, særligt § 18, stk. 3, idet:

- Den nuværende formulering af § 18, stk. 3 kan fortolkes til, at sætte skarpe begrænsninger i forhold til placeringer, af shop-in-shop apoteker i butikker med formuleringen "udenfor kasselinen" hvis dette betyder at Apotekerne ikke må placeres inden for værtsbutikkens hovedsalgsareal.

- Det medfører en utilsigtet begrænsning af shop-in-shop apoteker, såfremt apoteket, apoteksfilialerne og apoteksudsalg skal være placeret i værtsbutikkens forområde/indgangsparti, såfremt der er en tydelig kasselinje, da det i givet fald kun vil være i ganske få værtsbutikker, hvor der vil være plads til at indrette et apotek eller en apoteksfilial. Kravet vedrørende placeringen af apoteket i værtsbutikkens forområde/indgangsparti kan endvidere få den u hensigtsmæssige konsekvens, at pladsforholdene i værtsbutikken vil forringe/umuliggøre kravet om kundediskretion, hvis der ikke er den nødvendige fysiske plads i forområdet/indgangspartiet.
- Den optimale placering af apotekerne/apoteksfilialerne i supermarkeder vil variere fra butik til butik i forhold til indretningen. I **bilag 1** er der illustreret 5 forskellige placeringer som alle ville kunne leve op til kravet om kundediskretion og øget tilgængelighed. Det vurderes u hensigtsmæssigt hvis bekendtgørelsens formulering om "udenfor kasselinjen" forhindrer dette.
- Hensynet til at apotekerlokalerne skal være afgrænset således, at det er tydeligt for kunderne, hvornår de handler i et apotek, og hvornår de handler i værtsbutikken, kan sagtens iagttages ved etablering af apoteker indenfor værtsbutikkens salgsareal. Dette ses for eksempel ofte i værtsbutikker i USA og Canada, hvor det er meget udbredt, at apoteksenheden er placeret inde midt i eller langs væggen i værtsbutikken i en selvstændig "boks" med fire vægge/loft med en skranke til kundeekspedition i form af et aflangt hul med rullegitter i den ene væg, se til illustration vedhæftede eksempler fra faktiske butikker i USA og Canada, **bilag 2**. I Danmark findes der endvidere i dag allerede eksempler på eksterne samarbejdspartnere i supermarkeder, hvor hensynet til blandt andet kunders diskretion også er en faktor, og hvor dette hensyn sagtens kan varetages uanset placering i værtsbutikkens salgsareal. Et eksempel herpå er Føtex på Vesterbrogade, hvor Postdanmark (ekstern samarbejdspartner) er placeret på 1. sal og hvor postkunderne alene kan komme ud af butikken ved at passere gennem Føtex' kasselinje. Der er i dette eksempel ingen tvivl for kunderne om, hvornår de handler hos PostDanmark og hvornår de handler hos Føtex, ligesom diskretionen i denne postekspedition er mindst lige så høj som de steder, hvor postekspeditionen er placeret i værtsbutikkens forområde/indgangsparti.
- Den fysiske afgrænsning mellem apoteket og værtsbutikken, som efter Lovens og Bekendtgørelsens formål, blandt andet skal sikre apotekerens juridiske, økonomiske og faglige ansvar samt driftsmæssig uafhængighed, kan også opfyldes ved placering af apoteket i værtsbutikkens salgsareal, herunder ved etablering af et særskilt afgrænset lokale i værtsbutikken med skiltning m.v. Tilsvarende vil man også kunne opfylde kravet om, at apoteket skal være aflåst udenfor apotekets åbningstid således, at der ikke er adgang for hverken borgere eller personale i værtsbutikken til apoteket, herunder ved at etablere en dør med lås eller gittervægge, uanset om apoteket er placeret i værtsbutikkens salgsareal. Apotekerens driftsmæssige uafhængighed påvirkes heller ikke af, om apoteket er placeret enten i forområde/indgangsparti eller salgsareal i værtsbutikken, idet apotekeren vil have fuld råderet over sine åbningstider, der dog begrænses af værtsbutikkens åbningstider, på tilsvarende måde, som hvis apoteket var beliggende i et indkøbscenter. Apotekeren vil endvidere have fuld råderet over egen skiltning og prissætning. Forholdene vedrørende skiltning, prissætning og åbningstider kan med fordel reguleres nærmere i Bekendtgørelsen, hvis det er disse hensyn, som ønskes varetaget.
- Det afgørende bør således ikke være, om apoteket er placeret udenfor eller indenfor værtsbutikkens salgsareal, idet det afgørende efter Lovens og Bekendtgørelsens ordlyd og formål er, om der er et tydeligt afgrænset lokale med mulighed for aflåsning og skiltning. For eksempel kan apoteket etableres som et selvstændigt lokale (i værtsbutikkens salgsareal) ved etablering af vægge og/eller rullegittervægge med aflåsning og med forskellig gulvbelægning for apoteket og værtsbutikken og med

egen kasse til betaling af apotekervarer samt særskilt skiltning ved apoteket, således at der er en klar fysisk afgrænsning for kunderne.

- Opretholdelse af kravet efter Bekendtgørelsen om, at apotekerne skal placeres i værtsbutikken forområde/indgangsparti, vil kræve en omfattende rokering/flytning af kasselinjer og/eller butiksarealer samt inventar med betydelige omkostninger til følge og i værste fald nødvendiggøre en tilbygning til værtsbutikken med deraf følgende betydelige omkostninger. Dette vil i det fleste tilfælde gøre det økonomisk uattraktivt og/eller umuligt at oprette en apoteksfilial i et supermarked, især i mindre byer hvor kundestrømmen er mindre og omsætningen derfor også mindre. Dermed hindres hele formålet med Loven og Bekendtgørelsen, som netop er at øge tilgængeligheden til medicin for borgerne i byer og landområder. Kravet om at apotekerne skal placeres udenfor værtsbutikkens salgsareal/udenfor kasselinjen vil endvidere kunne medføre en aldeles u hensigtsmæssig indretning af værtsbutikken i forhold til kunde-flow og den hensigtsmæssige placering af de forskellige varegrupper i værtsbutikken og dermed gøre det uattraktivt at stille arealer til rådighed for et apotek.

På baggrund af ovenstående bør Bekendtgørelsen følgelig ændres således, at det ikke er et krav, at apoteket skal være placeret udenfor kasselinjen i værtsbutikker med en tydelig kasselinje, idet det afgørende ifølge Loven og Bekendtgørelsens formål er, at følgende kan iagttages:

- om der er en tydelig afgrænsning mellem apotek og supermarked,
- og at Bekendtgørelsens øvrige krav til indretning, jf. Bekendtgørelsens kapitel 6, herunder krav om et afgrænset lokale, således at det er tydeligt for kunderne, at de opholder sig i apoteket og ikke i butikken, og at apoteket er let tilgængeligt i butikken samt
- at apotekeren fortsat har det juridiske, økonomiske og faglige ansvar samt er driftsmæssig uafhængig af værtsbutikken.

Coop anbefaler derfor at formuleringen ”Apoteker, apoteksfilialer og apoteksudsalg skal være placeret udenfor detailbutikkens kasselinje” fjernes, da den ikke gavner hensynet til forbrugeren, eller ændres til ”Apoteker, apoteksfilialer og apoteksudsalg skal være adskilt fra kasselinjen med separat kasse til apoteket”

Hvis Bekendtgørelsen ændres som foreslået, og det vil sige, at der ikke er krav om, at apoteket skal placeres foran kasselinjen, vil det betyde en langt bedre mulighed for udbredelsen af apoteker i byer og landområder, idet tilgængeligheden for borgerne øges ved, at borgerne kan få adgang til medicin i forbindelse med deres dagligvareindkøb i det lokale supermarked, som besøges af borgerne dagligt. Dette gælder såvel i hverdage men også i weekender, hvor placeringen i en værtsbutik vil betyde mulighed for udvidelse af apotekets åbningstider, da de handlende i værtsbutikken vil give en øget kundetilstrømning også til apoteket, hvilket vil være særligt hensigtsmæssigt i de byer/områder, hvor der ikke er et døgnapotek, og hvor borgerne dermed ofte vil være nødt til at skulle køre langt for at komme til nærmeste døgnåbne apotek. For borgere i disse byer/områder vil den manglende nærhed til et døgnapotek, dermed ikke være så belastende som den kan opleves i dag ved akut opstået behov for medicin.

Det bemærkes i øvrigt, at sontringen i bekendtgørelsens § 18, stk. 3 og 4 om, om der er eller ikke er en ”tydelig kasselinje”, ingen betydning har i forhold til Lovens og Bekendtgørelsens formål, som blandt andet er, at der skal være en tydelig afgrænsning mellem apotek og supermarked. Det er typisk kun supermarkeder, som har en skarp kasselinje. Butikker som eksempelvis stormagasiner og Matas butikker har omvendt ikke en skarp kasselinje. I et supermarked vil man have mulighed for at kunne opfylde den nævnte forudsætning om tydelig afgrænsning og et klart afgrænset lokal til apoteker, idet der i supermarkeder vil være den nødvendige plads til at opfylde kravet, i modsætning til for eksempel et

stormagasin eller en Matas butik, som ofte er betydelige mindre end et supermarked. Udformningen af Bekendtgørelsen med den nuværende ordlyd får dermed også den utilsigtede konsekvens, at butikker (supermarkeder), hvor de pladsmæssige forhold rent faktisk tillader opfyldelse af Loven og Bekendtgørelsens krav om tydelig afgrænsning, pålægges yderligere krav til placeringen af apoteksenheden end butikker, som er langt mindre og som måske endda forhandler produkter, der giver øget risiko for, at kunderne kan komme i tvivl om, hvorvidt der handles med apoteket eller værtsbutikken.

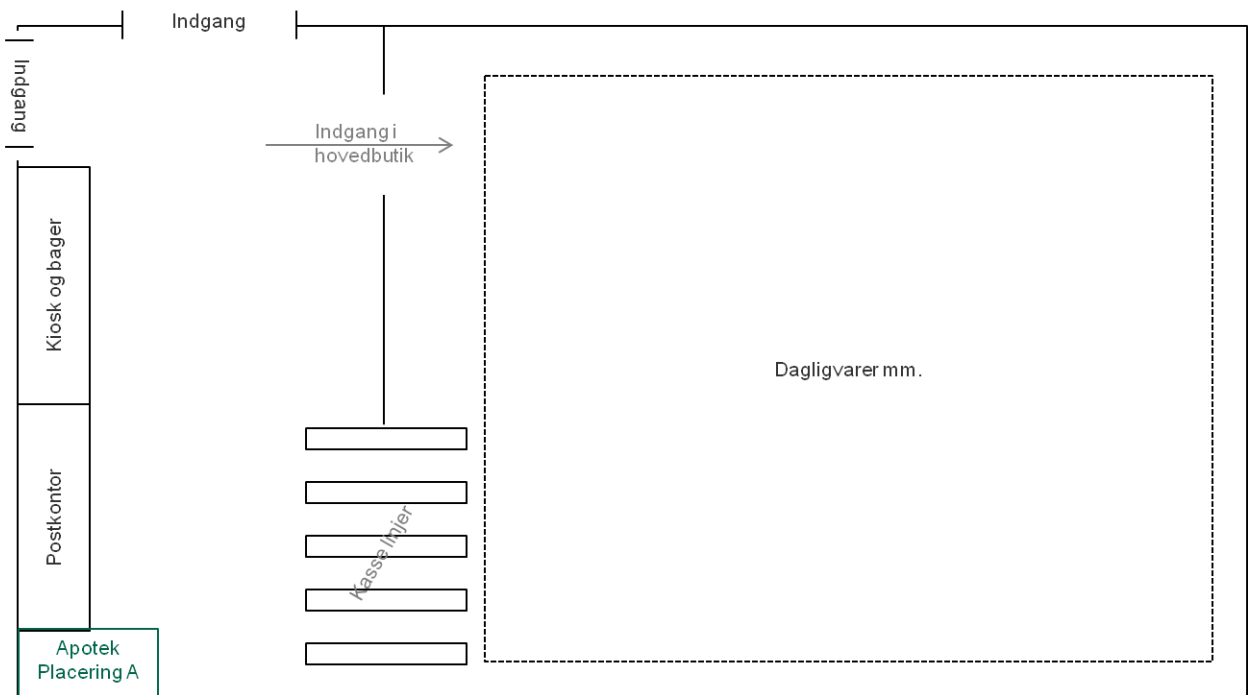
Såfremt ministeren beslutter at bibeholde kravet om, at apoteker skal placeres udenfor kasselinjen, anbefaler COOP, at det i Bekendtgørelsens § 18 stk. 3 præciseres, hvad "udenfor kasselinjen" betyder. Det er delvist uklart formuleret og efterlader rum for fortolkning, idet det ikke klart fremgår, hvad "udenfor" kasselinjen betyder. Herunder om det blot betyder, at apotekerkunderne skal kunne benytte apoteket uden at skulle gå gennem kasselinjen i værtsbutikken, om det vil være udenfor kasselinjen, hvis man kan komme fra apoteket til værtsbutikkens udgang uden at passere gennem kasselinjen eller om det betyder, at apoteket slet ikke må være placeret i forbindelse med værtsbutikkens salgsareal, dvs. kun i forområdet/indgangspartiet til værtsbutikken. De fortolkningsusikkerheder, som COOP mener følger Bekendtgørelsen er skitserede i vedhæftede skitsetegninger (**se igen bilag 1**), hvor der er illustreret 5 placeringer A til E, som efter COOP's vurdering vil kunne leve op til kravet om placering udenfor kasselinjen, jf. den bredeste fortolkning af "udenfor kasselinjen". Alle de skitserede placeringer vil selvfølgelig leve op til, at apoteket skal fremstå som en afskærmet enhed, så der ikke kan opstå tvivl om at det er apoteket og ikke værtsbutikken kunden handler med.

Med venlig hilsen

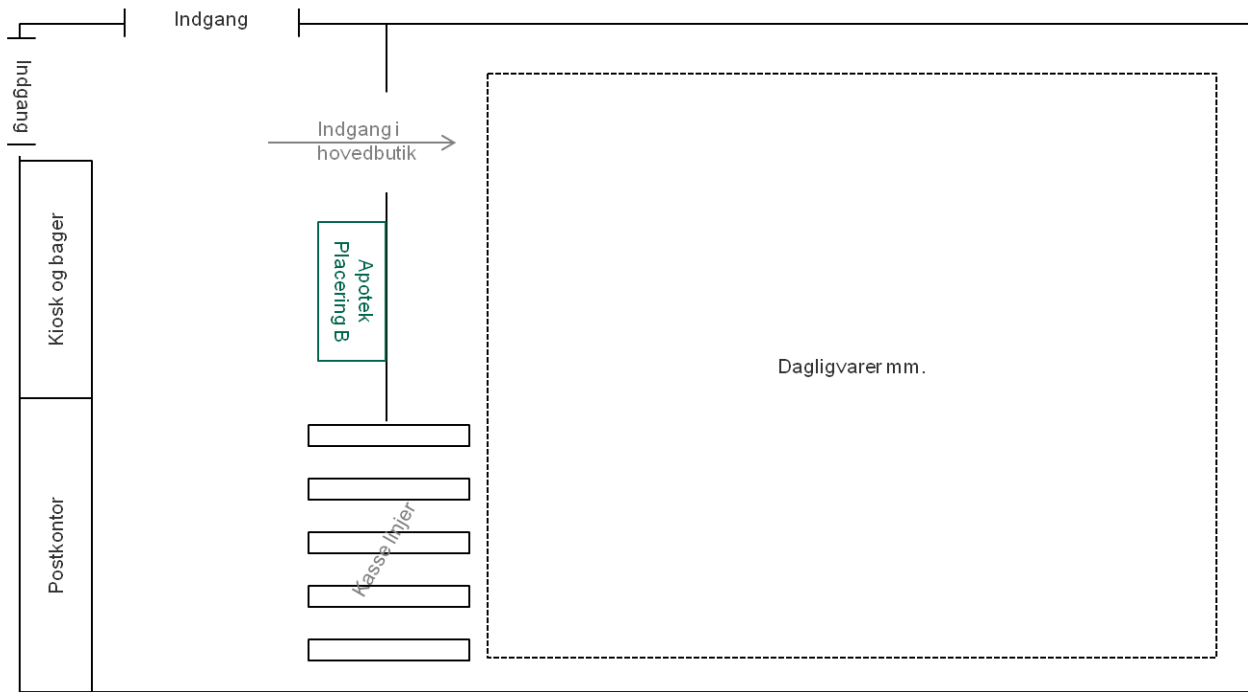
Gregers Wedell-Wedellsborg
Koncerndirektør
COOP

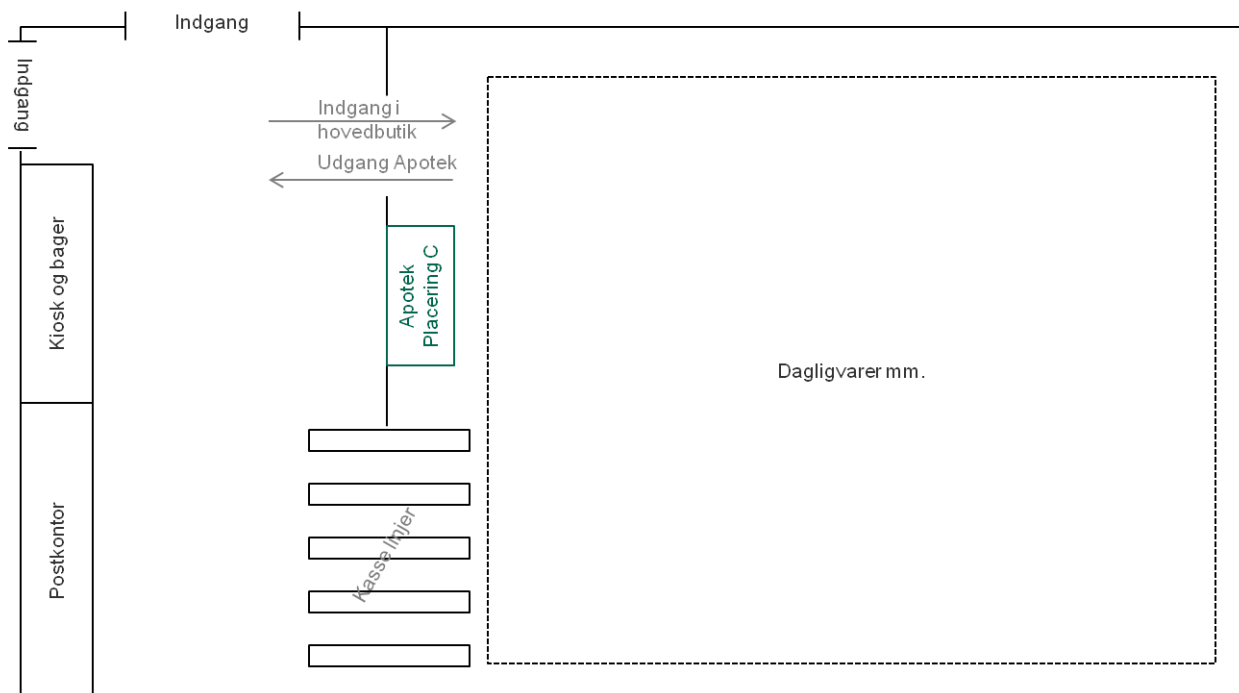
Bilag 1 – Placering A

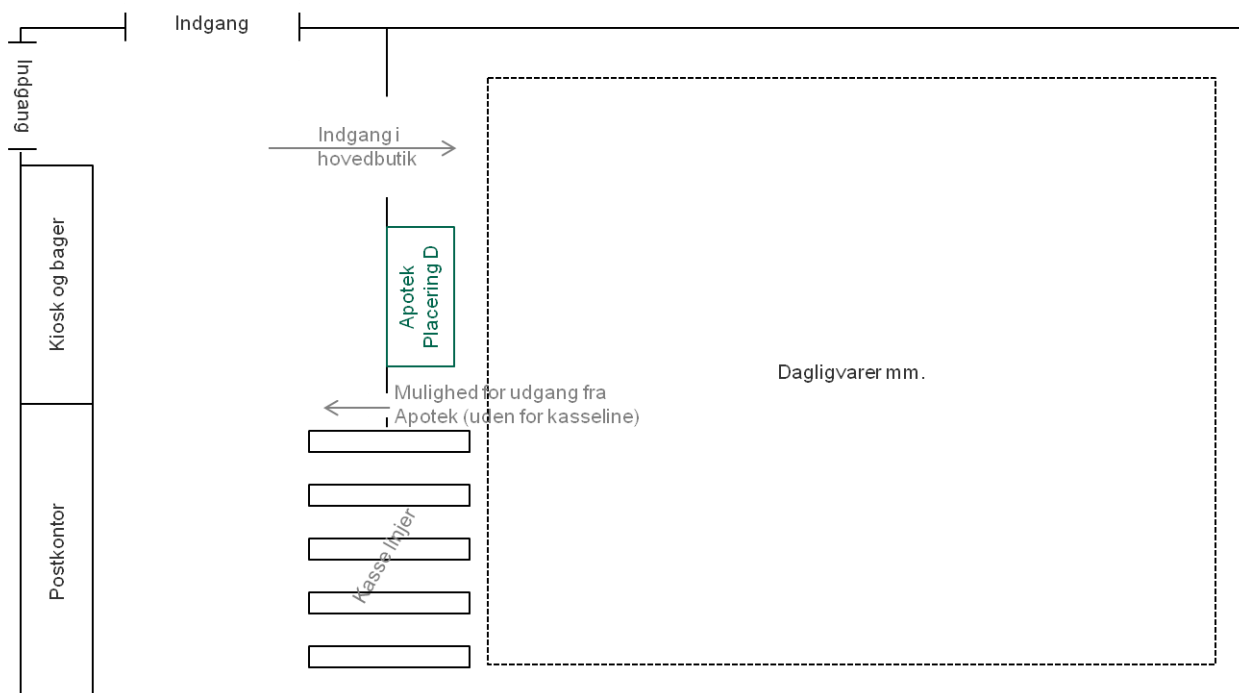
Bilag 1 – Placering B

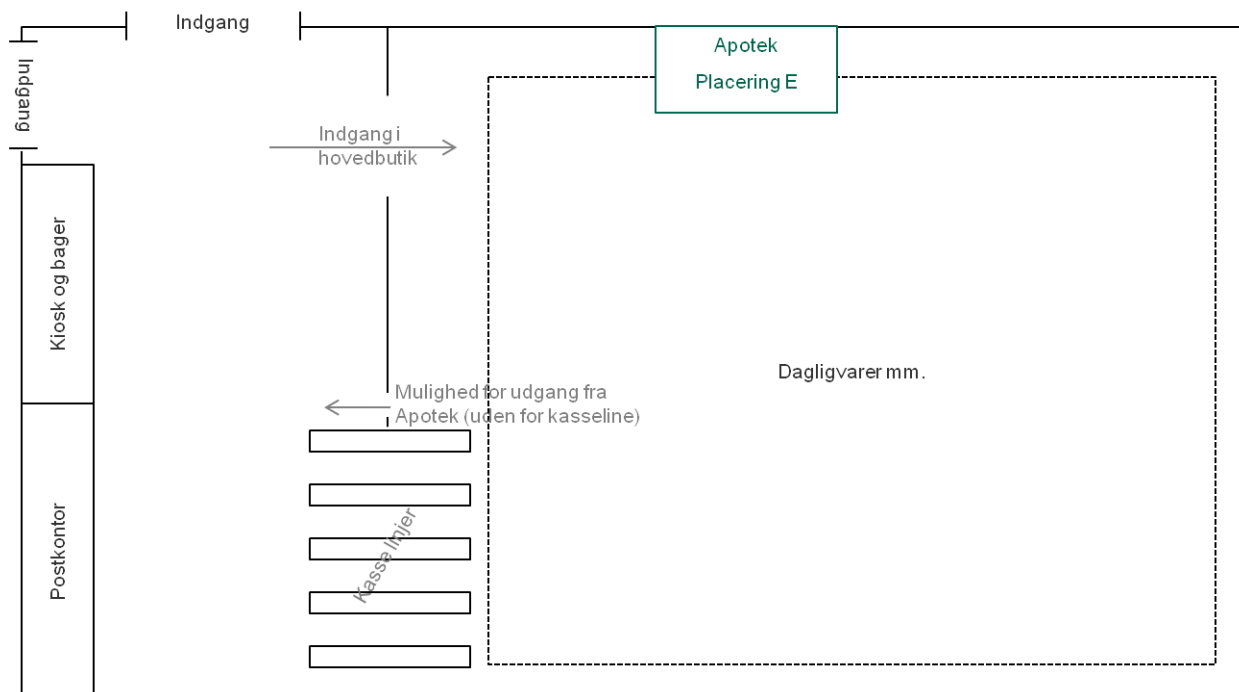
Bilag 1 – Placering C

Bilag 1 – Placering D

Bilag 1 – Placering E

Bilag 2: No frills discount supermarket med indbygget shop-in-shop apotek, Toronto, Canada

Bilag 2: Real Canadian Superstore med indbygget shop-in-shop apotek, Toronto, Canada

COOP Danmark

Roskildevej 65 - 2620 Albertslund

Telefon: 4386 4386 – Fax: 4386 3386

Bilag 2: Wal-mart med indbygget Shop-in-shop apotek, USA

